

Publieke ruimte en historische stadskern in harmonie

| MECHELEN | BOULEVARD |

De stad Mechelen ontving onlangs de Prijs Publieke Ruimte voor de herinrichting van de centrale as Station-Bruul-Grote Markt, bekend onder de projectnaam 'Mechelen Boulevard Leeft'. Deze vernieuwde as is een belangrijke verbinding naar het hart van de stad. Het geldt als een modelvoorbeeld van hoe hedendaagse publieke ruimte perfect verweven kan worden met het historische karakter van een stad.

De as Station-Bruul-Grote Markt werd omgevormd tot een aantrekkelijke en hedendaagse toegangspoort tot de Mechelse stadskern. (foto Maxwan architects + urbanists BV)

Als middelgrote Vlaamse centrumstad gaat Mechelen zeer zorgzaam en toekomstgericht om met zijn historisch patrimonium en openbare ruimte. In het verleden werd de stad reeds meermaals genomineerd met onder meer de heraanleg van de Koren-

markt, de Katelijnestraat en vorig jaar nog met de Rik Wouterstuin, een kleine stadstuin. De stad telt voorts nog heel wat kleine en (middel)grote, publiek toegankelijke parken en tuinen zoals bijvoorbeeld de Karmelietentuin, de Kruidtuin, de Sinte Mettetuin

en de 'Oh! Tuin'. Dit laatste buurtparkje is de tuin van het voormalige OVAM-gebouw.

GEZONDE STEDELIJKE DYNAMIEK

"De stelselmatige vernieuwing van de pu-

Het weer zichtbaar maken van de Koolvliet in een winkelomgeving (de Botermarkt) was een gedurfde en uitvoeringstechnisch complexe ingreep. (foto stad Mechelen)

blieke ruimte in deze stad duidt op een gezonde stedelijke dynamiek”, concludeerde juryvoorzitter Jan Vilain van Infopunt Publieke Ruimte. Met ‘Mechelen Boulevard Leeft’ vormt nu ook de verbinding tussen Vijfhoek en Grote Markt een echte wandelboulevard, met gezellige pleintjes en veel aandacht voor groen, water, spelelementen en fietsvoorzieningen. Voetgangers en fietsers krij-

gen er alle ruimte én aangepaste, kwaliteitsvolle infrastructuur.

AS STATION-BRUUL-GROTE MARKT

‘Mechelen Boulevard leeft!’ staat voor het omvormen van de as Station-Bruul-Grote Markt tot een aantrekkelijke, kwaliteitsvolle en hedendaagse toegangspoort tot de

stadskern. De eerste fase van het project, de heraanleg van het deel Vijfhoek-Bruul-Bo-termarkt, werd afgerond in 2015. Het aantrekkelijke, hedendaagse en comfortabele winkelwandelgebied is ontworpen volgens het STOP-principe, waarbij stappers en trappers voorrang krijgen.

De komende jaren wordt het project ver-

VB
BETON

T: +32 (0)12 74 48 86 | E: info@vbbeton.com

CE

Uw **betrouwbare partner** in **keerwanden** voor al uw projecten. WWW.VBBETON.COM/BK

P699-BK-4

VIJFHOEK: GROEN RUSTPUNT

Aan de Vijfhoek werd een gezellig plein gerealiseerd als rustpunt in de stad, met een halfverharding die de zuiderse sfeer uitademt, versterkt door de markante vergroening met dakplatanen. De halfverharding combineert een natuurlijk uitzicht met waterdoorlaatbaarheid en draagt zo bij tot de klimaatadaptiviteit door het reduceren van de regenafvoer en het infiltreren ervan naar de bodem ter aanvulling van de grondwatertafel. – PDC

dingsas getransformeerd tot een aangename groene winkelwandelboulevard waar fietsers en voetgangers voorrang genieten. Het gedeelte voor het gemotoriseerde verkeer is op een discrete, zij het duidelijke, manier afgebakend. Het nieuwe uniforme straatprofiel zorgt voor een duidelijke scheiding van de gebruikers van de openbare ruimte. De lineaire opstelling van bomen en straatmeubilair zijn in clusters aan één zijde van de straat samengebracht.

BOTERMARKT: KOOLVLIET WEER ZICHTBAAR

De pleintjes langs het traject kregen een grondige make-over. Zo ook de Botermarkt, waar vroeger de Koolvliet stroomde. Het

voorzien aan zowel de Botermarkt als aan de Bruul. Hierdoor wordt een aaneengesloten ondergrondse groeiplaatsverbetering gerealiseerd voor de nieuw aangeplante bomen. Deze boombunkers zorgen, naast een egale en evenwichtige groei, voor een goede wortelontwikkeling van de bomen zonder schade te berokkenen aan de verhardingen of zich te verweven met de nutsleidingen. Het plaatsen van deze boombunkers tussen de talloze nutsleidingen, riolen en rioolaansluitingen was een complexiteit in de uitvoeringsfase. Reeds in de ontwerpfase werd dit samen met de betrokken nutsmaatschappijen grondig onderzocht en voorbereid, en werden netaanpassingen uitgevoerd om voldoende ruimte te vrijwaren.

MINDER VERHARDE OPPERVLAKTE

De totale projectoppervlakte bedraagt ongeveer 25.000 m² - over een afstand van 1 km. Vandaag is fase 1 gerealiseerd, ongeveer een 11.000 m². In deze fase is door bepaalde ingrepen minder verharde oppervlakte aanwezig. Denk bijvoorbeeld aan het openleggen van de Koolvliet en nieuwe, groene bestemming voor parkeerruimte Vijfhoek.

“De stad Mechelen zet al jarenlang in op het terugbrengen van het water in de stad,

Zitbanken hebben een eenvoudige geometrie opgebouwd uit een basis van brons gekleurd geanodiseerd aluminium (met terugliggende plint) en een zitvlak in hout. (foto Maxwan architects + urbanists BV)

der uitgewerkt tot aan het Stationsplein, in nauwe samenhang met de plannen voor het vernieuwen van de stationsomgeving en de vesten. De Hendrik Speecqvest wordt een groen vestenpark en zal de komende jaren een volledig nieuwe aanblik geven. In 2017 werd gestart met de aanleg van een ondergrondse parkeergarage met bijbehorend groen vestenpark.

BRUUL: BOMEN EN RUSTPUNTEN AAN ÉÉN STRAATZIJDE

Twee jaar geleden werd de Bruul volledig vernieuwd van de Vijfhoek tot aan de Grote Markt. Van een door auto's en bussen gedomineerde verkeersas is deze verbinding

ontwerp én de realisatie van de open vliet aan de Botermarkt was een uitdaging van formaat. De oorspronkelijke vliet, vandaag een gemengde stadsriolering bestaande uit gemetste gewelven, loopt dwars onder de Botermarkt. De huidige open vliet is aangelegd boven deze oude vliet, waarvan de booggewelven op bepaalde locaties zeer ondiep gelegen zijn. De draagstructuur ervan vrijwaren, niet belasten en integreren was in de heraanleg een ware uitdaging, voor zowel het ontwerp als de realisatie van het waterfonteinveld als van de open regenwatervliet.

BOOMBUNKERSTRATEN

Het realiseren van een boombunkerstraat is

PRIJS PUBLIEKE RUIMTE

De Prijs Publieke Ruimte wordt sinds 2008 uitgereikt door Infopunt Publieke Ruimte. Dit forum vertegenwoordigt 45 Vlaamse gemeentebesturen, ruim 90 ondernemingen en organisaties die actief zijn op gebied van openbare ruimte en twaalf Vlaamse overheidsinstellingen en beroepsfederaties. Het bekroonde project vroeg vanuit zijn complexiteit om een sterk geïntegreerde aanpak. Opdrachtgever was de stad Mechelen. Hoofdpdracht houder voor het ontwerp waren het Nederlandse Maxwan architects + urbanists BV en de internationaal opererende Antea Group, gespecialiseerd in verkeer, groen, waterhuishouding, infrastructuur, participatie en communicatie. De hoofdaannemer voor de uitvoering van de werken, de firma Viabuild, is een Mechels bedrijf. – PDC

als aantrekkingskracht om het verblijven en vertoeven in de binnenstad te stimuleren. Maar ook als bewustwording en sensibilisering van het aspect historisch water in de stedelijke omgeving en hoe om te gaan met klimaatadaptatie. Ook zet de stad in haar projecten steeds in op het versterken van de aanwezigheid van kwalitatief openbaar groen. Het terugbrengen van water en groenstructuren in de binnenstad heeft een positieve invloed op de woon- en verblijfs-

P718-BK-6
SALES | 056 33 40 20 | RENTING

INFO@VOLCKE.COM WWW.VOLCKE.COM

BETTER PERFORMANCE THROUGH EXPERIENCE

Op de Bruul zorgen de nieuw aangeplante Magnolia en Prunus voor kleurige accenten. (foto Maxwan architects + urbanists BV)

kwaliteit in het stadscentrum en zorgt tegelijkertijd voor het verder ontharden van de openbare ruimte. Dit heeft dan weer zijn invloed heeft op het verminderen van regenwaterafvoer en het bijdragen aan het verkoelend effect van stadsgroen. Het creëren van waterpartijen in de stad heeft ook een verhoogde aantrekkingskracht voor de inwoners en bezoekers van de stad. Het stadswater draagt bij aan een verhoogde biodiversiteit”, aldus project manager Thierry Hermans van Antea Group. (zie ook kader ‘Vijfhoek’)

BESTRATING EN STRAATMEUBILAIR

Visueel werd een beeldbepalende bestrating voorzien die een genuanceerde markering heeft voor de rijloper (verkeers- en fietszone). Gezien de pluriformiteit van de gevels

Zowel ontwerp als realisatie van het waterfonteinveld en de open regenwatervliet op de Botermarkt waren een uitdaging van formaat. Foto links: voorbereidende werkzaamheden, foto rechts voltooid waterfonteinveld. (foto's Antea Group)

en de aantakking met andere Mechelse bestratingen is het aansluiten bij een van de kleurnuances zeer belangrijk. Voor de bestrating is gekozen voor een Europese graniet met een warm grijze tint die aansluit bij de eisen die worden gesteld naar intensief gebruik van voetgangers, bus- en wegverkeer. Voor de bomen werd geopteerd voor een combinatie van meerstammig en hoogstammig groen waarvan de diverse bloeitijd naadloos in elkaar overgaat.

Voor het straatmeubilair werd een familie van volumetrisch eenvoudige elementen met een herkenbaar gezicht en verfijning in afwerking gebruikt. De vormtaal 'modern+warm' streeft naar een tijdloos hedendaags ontwerp zonder te vervallen in harde en koele 'high-tech' vormen en materialen. Zitbanken hebben een eenvoudige geometrie opgebouwd uit een basis van brons gekleurd geanodiseerd aluminium (met terugliggende plint) en een zitvlak in hout. Led-lijnverlichting van de plinten zorgt 's avonds voor herkenbaarheid en zichtbaarheid.

VERLICHTINGSCONCEPT

Het verlichtingsconcept zet in op vier elementen en is gebaseerd op de technologie van Philips Lighting (inmiddels 'Signify'). "Algemene verlichting zorgt voor visueel comfort en veiligheid met zo min mogelijk vervuiling door lichtarmaturen. Hiervoor werd geopteerd voor gevelverlichting (type Lunavision) die aan weerszijden is toegepast. Een tweede element is de aanlichting van Straatartefacten: de clusters van straatmeubilair worden warm en aangenaam verlicht zodat ze 's avonds zichtbaar zijn als aangelichte eilanden. De armaturen (Indal Disq) werden geplaatst in combinatie met de vuilnisbakken. Het zitmeubilair zelf wordt aangelicht door middel van plintverlichting (LED line). Een derde element zijn de 'Specials': specifieke situaties worden aangelicht en geaccentueerd, zoals de plinten van het verhoogde plein aan de Vijfhoek, de waterpartij aan Botermarkt, de bruggen over de nieuwe vliet en de fonteinverlichting. Dit gebeurt door een RGB-gestuurde ledverlichting die elke gewenste kleur kan aannemen. Deze verlichting is vooral sfeerverhogend en accentuerend. Tenslotte is er de aanlichting van monumenten en het voorzien van voldoende openheid aan monumentale gevels", aldus Thierry Hermans. – PDC

PRIVÉ-BOUWPROJECTEN INCLUSIEF E-MAIL- EN POSTADRESSEN

verzameld op de beurzen en via de website!

Ontvang elke week nieuwe privé bouwprojecten inclusief gevalideerde e-mail adressen en postadressen van bouwers en verbouwers uit uw regio.

INFO@INFOBUILD.BE - WWW.INFOBUILD.BE

Groen en straatmeubilair werden gegroepeerd aan één zijde van de Bruul. (foto Antea Group)